

Nærmere om klagereglene

Jan Morten Sundeid, fagdirektør i
Kommunal- og distriktsdepartementet



Seks spørsmål – og svar

1

Hvorfor har vi klageregler?

2

Hva er det mulig å klage på?

3

Hvem kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av valg?

4

Hvem kan klage på vedtak om hvorvidt et valg er gyldig?

5

Hvilke klagefrister gjelder?

6

Hva er kravene til klagen?



1 Hvorfor har vi klagereregler?

En velfungerende klageordning, og en klageordning som velgerne har tillit til, er en viktig byggestein **for å skape tillit til valg.**

Nytt riksvalgstyre:



2 Hva er det mulig å klage på?



a) Brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres.

b) Det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151 til 154

c) Departementets fordeling av stortingsmandatene på valgdistriktene

d) Distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets og valgstyrets valgoppgjør

e) Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater på partier og valgdistrikter, og distriktsvalgstyrets kåring av representantene som får utjevningsmandater ved stortingsvalg

f) Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig
g) Fylkestingets vedtak om hvorvidt fylkestingsvalget er gyldig
h) Kommunestyrets vedtak om hvorvidt kommunestyrevalget er gyldig

3

Hvem kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av valg?

 §§ 16-2 til 16-4

Den generelle bestemmelsen om klagerett:

Alle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold som fremgår av valgloven § 16-1 bokstav a til d.

LISTER

Alle som har stilt liste, kan klage på forhold som fremgår av valgloven § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet hvor de stilte liste.

FORHÅNDSTEMMING

Personer som har forhåndsstemt eller som har forsøkt å forhåndsstemme utenfor det valgdistriktet de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen.

POLITISKE PARTIER

Registrerte politiske partier som ved stortingsvalg har stilt liste i alle valgdistriktene, kan klage på beregning av utjevningsmandater og på kåring av representanter som får utjevningsmandater.

POLITISKE PARTIER

Registrerte politiske partier kan klage på vedtak om å godkjenne et listeforslag dersom klagen er begrunnet med at eneretten til partinavnet er krenket.

4

Hvem kan klage på vedtak om hvorvidt et valg er gyldig?



Ny valglov åpner for å klage på Stortingets, fylkestingets og kommunestyrets vedtak om hvorvidt valget er gyldig

1

Alle som stilte liste ved valget kan klage på feil som har rammet deres egen liste.

2

Kandidater som mener at listen skulle ha hatt flere mandater, kan klage på feil som har rammet deres eget mandat.

5 Hvilke klagefrister gjelder?



Den generelle klagefristen er fire dager etter valgdagen.

Særskilte frister:

Fire dager:

Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets eller valgstyrets valgoppgjør er fire dager etter at protokollen med valgoppgjøret er kunngjort.

Syv dager:

Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets eller valgstyrets vedtak om å godkjenne eller å forkaste et listeforslag er syv dager etter kunngjøring av overskriftene på de godkjente valglistene.

Fristen for å klage på vedtak om retting av manntallet er syv dager fra melding om manntallsvedtaket kom frem til klageren.

Fristen for å klage på Stortingets, fylkestingets og kommunestyrets vedtak om hvorvidt valget er gyldig, er syv dager etter at vedtaket er kunngjort.

6 Hva er kravene til klagen?



En klage skal være skriftlig



Klagen skal inneholde en beskrivelse av de forholdene klagen bygger på

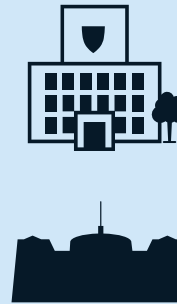


Klagen skal settes frem for

- valgstyret
- det organet som traff vedtaket



Hvis feilen har betydning for både kommunestyrevalget og fylkestingsvalget, så skal klagen ansees å gjelde begge valgene.



- Klagen må være kommet inn til enten kommunen, organet som traff vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet, før klagefristen har løpt ut
- Også Stortinget ved stortingsvalg